

OVERWEGING: **LEVEN VANUIT TOEWIJDING ...**
Feest van de Opdracht van de Heer (Maria Lichtmis)

VOORGANGER: René Dinklo o.p.

EERSTE LEZING: Maleachi 3, 1-4

EVANGELIE: Lucas 2, 22 - 32

Overweging

Beste mensen, zusters en broeders,

Het feest dat we vandaag vieren, heet sinds 1970 in de Rooms Katholieke traditie 'Opdracht van de Heer in de tempel.' Deze titel doet recht aan het evangelieverhaal. Maar wat is opdragen eigenlijk?

Als we tegenwoordig het woord 'opdragen' tegenkomen dan is het vaak in een boek. De auteur draagt het boek op aan zijn ouders, of zijn of haar geliefde of aan andere mensen die uitdrukkelijk of in voorwaardenscheppende zin een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van het boek. De auteur eert daarmee deze mensen. Maar in het evangelieverhaal wordt een mens, het kind Jezus, opgedragen.

In deze tijd hoor ik geregeld mensen zeggen dat ze een kindje gaan maken. Het klinkt dan alsof mensen bezig gaan met zoiets als de technische opdracht bij 'Heel Holland Bakt.' Veel mensen weten echter uit eigen ervaring dat zwanger worden niet vanzelfsprekend is evenals het goed volbrengen van de zwangerschap. Het opdragen van een kind impliceert dat het niet beschouwd wordt als 'eigendom' van de ouders, maar als een geschenk dat ze ontvangen hebben en dat je in dankbaarheid kunt opdragen aan degene van wie je het geschenk ontvangen hebt, aan God.

Het evangelie van vandaag is van de hand van Lucas. Lucas is niet een historicus die precies beschrijft wat er gebeurd is na een nauwkeurig onderzoek te hebben verricht volgens huidige westerse maatstaven. Lucas is het te doen om de verkondigende geschiedschrijving. Wat wil hij hier verkondigen?

Ten eerste wil Lucas vertellen dat Jezus afkomstig is uit een Joods gezin waarbij de gebruikelijke Joodse rituelen in acht werden genomen. Eerder beschrijft Lucas dat Jezus op de achtste dag besneden is. Volgens de Joodse wet is een vrouw nadat ze bevallen is van een mannelijk kind 40 dagen onrein en moet zij daarna aan de priester een éénjarig lam samen met een tortel- of gewone duif aanbieden. Als je het lam niet kon betalen dan kon je volstaan met een koppel tortelduiven of twee jonge gewone duiven. Kennelijk konden Maria en Jozef zich het lam niet veroorloven. Daarnaast moest volgens de Joodse wet de eerstgeborene van het mannelijk geslacht gelost, vrijgekocht, worden. Dat 'lossen' vond plaats door de betaling van vijf shekel aan de priester.

Lucas doet voorkomen dat Jezus volgens de Joodse wet ook opgedragen zou moeten worden in de tempel. Dit was echter geen vereiste volgens de Joodse wet of de Joodse traditie. Waarom schrijft Lucas dat toch zo op?

Hij probeert met deze uitspraak een parallel te trekken met de jonge Samuël. De Oudtestamentische Hanna kon lange tijd niet zwanger worden, maar uiteindelijk werd ze zwanger van Samuël. Nadat Samuël niet meer afhankelijk was van moedermelk, droeg zij hem op aan de Heer in de tempel want Hanna had om deze jongen gebeden en de Heer heeft het haar gegeven. Daarom stond zij haar zoon Samuel aan de Heer af. Zie hier de beweging: de zwangerschap en de geboorte van het kind beschouw je als een geschenk, en je geeft het bij wijze van spreken later terug aan de gever. Lucas wil dus vooral verkondigen dat Jezus een zoon van de Heer is en volledig aan Hem toebehoorde.

Lucas introduceert dan de figuur van Simeon, een vroom man die in de verwachting van de Messias leefde. Hij nam het kind Jezus in de armen zo hoorden we, maar het werkwoord 'nemen' geeft niet nauwkeurig weer wat er gebeurt. Nemen klinkt veel te actief. Simeon ontvangt het kind in de armen of nog beter uitgedrukt Simeon ontvangt de Messias en dan begint hij met de lofzang.

Wat mogen we van Simeon leren?

Simeon was een diep religieus man. Het ging er niet om wat hij zelf wilde, maar om ontvankelijk te zijn voor Gods geest en van daaruit te leven. Zo kon hij naar waarde schatten wie en wat er op zijn levenspad kwam en ontdekken welke goddelijke richtingwijzers hij in zijn leven mocht volgen. In de ontmoeting met het kindje Jezus, een ontmoeting van mens tot mens, openbaarde God zich voor hem. In het kindje ziet hij dat een licht geopenbaard wordt voor alle volken.

Lucas verkondigt hiermee dat de Joodse Jezus van wezenlijke betekenis is voor alle volken.

De afbeelding van Simeon die het kind ontvangt is in deze kerk op twee verschillende tegenover elkaar liggende plekken in glas-in-lood vervat: als één van de blijde geheimen in de rozenkransramen boven het orgel vanwege zijn lofzang en als het eerste van de zeven smarten van Maria in de moeder van smarten kapel vanwege het orakel dat hij even later zou uitspreken, namelijk dat Jezus bestemd is tot val en opstanding van velen en als een teken dat weersproken zou worden. Het licht voor alle volken kan niet bij iedereen rekenen op een goede ontvangst.

In de eerste lezing wordt de cultische wanorde in de tempel aan de kaak gesteld. Mensen offeren niet met zorg en aandacht, niet van binnenuit. En als je niet met zorg en aandacht offert, kun je dan wel er met zorg en aandacht voor je naasten zijn? Als je alleen maar je eigen belangen dient, hoe kom je dan op het spoor van de goddelijke richtingwijzers in je leven?

Simeon uit het evangelieverhaal laat ons zien hoe het wel moet.

Hij nodigt ons uit om net als hem toegewijd te leven, om de Messias te ontvangen. Het is een innerlijke overtuiging dat het leven ons gegeven is en dat God zich openbaart in onze wereld en in ontmoetingen met mensen. Dit vraagt om een ontvankelijke houding waardoor wij in ons leven de goddelijke richtingwijzers op het spoor komen die ons de goede levensrichting wijzen. Dan ontvouwt ons leven zich als het ware vanzelf. We beseffen dan dat we leven van wat komt als door God gegeven.

Amen.